

Nefndasvið Alþingis
B.t. fjárlaganefndar
Austurstræti 8-10
101 Reykjavík

Reykjavík, 27. apríl 2020

Efni: Umsögn um frumvarp til fjárukalaga fyrir árið 2020 (724. mál)

Félag atvinnurekenda vísar til umsagnarbeiðni fjárlaganefndar dags. 22. apríl sl. um ofangreint mál á þingskjali 1253.

Félag atvinnurekenda lýsir sig fylgjandi þeim aðgerðum í þágu fyrirtækja og fjárveitingum til þeirra, sem kveðið er á um í frumvarpinu. Félagið telur hins vegar nauðsynlegt að ganga lengra en gert er ráð fyrir í „aðgerðapakka 2“ sem kveðið er á um í frumvarpinu og tengdum málum, sem lögð voru fram á Alþingi 21. apríl sl. Í ljósi þess að umsagnarfrestur var skammur og FA mun einnig gefa umsögn um tengd mál eru helztu athugasemdir félagsins hér settar fram í afar stuttu máli.

1. Tímabundin niðurfelling og/eða lækkun tryggingagjalds.

Mikill meirihluti félagsmanna FA, eða um 80% samkvæmt könnun meðal félagsmanna fyrr í mánuðinum, er í þeirri stöðu að verða fyrir verulegu tekjufalli samanborið við síðasta ár. Þriðjungur telur tekjutapið nema meira en 50%. Í ljósi þess hversu langdregin kreppan vegna heimsfaraldursins verður augljóslega, telja félagsmenn FA frestun á greiðslu opinberra gjalda og skatta duga skammt. Jafnframt eru ýmsir félagsmenn í þeirri stöðu að þrátt fyrir tekjufall kostar meiri vinnu en áður að viðhalda viðskiptasamböndum, nálgast vörur frá birgjum og tryggja aðföng, þannig að þeir hafa ekki séð sér fært að nýta hlutabótaleiðina nema að takmörkuðu leyti. Lækkun á launatengdum kostnaði þessara fyrirtækja myndi augljóslega hjálpa til. Félagið hefur áður lagt til að tryggingagjald verði fellt niður tímabundið og/eða lækkað verulega, en gjaldið er enn heilu prósentustigi hærra en það var áður en hækkun þess hófst eftir fjármálahrunið. Sú tillaga skal ítrekuð hér.

2. Lán til matvælainnflytjenda

Í frumvarpinu er tillaga um viðbótarábyrgðir ríkissjóðs á lánum til atvinnurekenda til að styðja við fyrirtæki sem orðið hafa fyrir tímabundnum skakkaföllum vegna heimsfaraldursins og fullnægja ákveðnum kröfum. FA leggur til að við þessi ákvæði bætist heimild til sérstakra lána til matvælainnflytjenda, sem orðið hafa við tilmælum stjórnvalda um að auka birgðir tiltekinna vara til að tryggja fæðuöryggi í heimsfaraldrinum. Birgðaaukning þýðir í mörgum tilvikum mikla fjárbindingu, sem getur numið tugum milljóna króna hjá einstökum fyrirtækjum og hefur neikvæð áhrif á rekstur þeirra á erfiðum tímum. Tilraunir til að fá fjármögnun á birgðum hjá viðskiptabönkum á hagstæðum kjörum hafa a.m.k. enn sem komið er ekki borið árangur. FA leggur til að kveðið verði á um sérstök lán til fyrirtækja sem tekið hafa á sig kostnað til að tryggja fæðuöryggi landsins og þá tekið mið af fjárbindingu hvers fyrirtækis fyrir sig vegna birgðaaukningar.

3. Lokunarstyrkir til fyrirtækja með margar starfsstöðvar

Í frumvarpinu er kveðið á um heimild til lánveitingar til fyrirtækja vegna lokunar starfsemi þeirra sökum tilmæla yfirvalda um sóttvarnir. Þessir styrkir eru fyrst og fremst ætlaðir smærri fyrirtækjum, en ljóst er að mörg meðalstór fyrirtæki eru jafnframt í miklum erfiðleikum vegna þess að þeim hefur verið óheimilt að reka starfsemi sína vikum saman. FA leggur til að bætt verði við fjárheimildum og úrræðið um lokunarstyrki rýmkað þannig að fyrirtæki sem reka margar starfsstöðvar og neyðzt til að loka þeim öllum geti fengið styrk á hverja starfsstöð og styrkirnir þannig numið hærri fjárhæð en þær 2,4 milljónir sem kveðið er á um í þeim þingmálum sem lögð hafa verið fram sem hluti af 2. aðgerðapakkanum.

4. Framlenging hlutabótaleiðarinnar

Hlutabótaleiðin svokallaða, þar sem ríkið greiðir atvinnuleysisbætur á móti hlutastarfi starfsmanns hjá vinnuveitanda, er það úrræði sem nýtt hefur mörgum fyrirtækjum bezt í hremmingum undanfarinna vikna. Í fyrstu var lagt til að hún væri í gildi út júnímánuð, en sá tími var stytur um mánuð í meðförum Alþingis. Í ljósi þess að kreppan vegna heimsfaraldursins verður bæði lengri og dýpri en fyrirséð var þegar línur voru lagðar fyrir fyrsta aðgerðapakka stjórnvalda, blasir við að lengja verður í hlutabótaleiðinni, eigi ekki að koma til fjöldauppsagna hjá ótal fyrirtækjum sem hafa nýtt sér hana en eiga ekki annan kost en að segja upp fólki ef úrræðinu lýkur í lok maí. FA leggur til að ákvörðun um slíkt verði tekin hið fyrsta og aukið við fjárheimildir sem því nemur.

5. Að lokum

Eins og áður segir er hér stiklað á stóru og verða áður nefndar tillögur FA útlistaðar nánar í umsögnum um tengd mál aðgerðapakkans. FA er að sjálfsögðu reiðubúið að funda með nefndinni sé þess óskað.

Virðingarfyllt,

Ólafur Stephensen
Framkvæmdastjóri FA